

Forslag

til

Lov om ændring i lov om offentlig forsorg.

(Vedrørende betalinger i henhold til kapitel IV, betaling for særforborg m. v.).

Fremsat den 10. februar 1965 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov nr. 169 af 31. maj 1961 om offentlig forsorg foretages følgende ændringer:

1. § 15 udgår.

2. § 26, stk. 1, affattes således:

„Når det offentlige yder hjælp til en person under 18 år i forbindelse med ophold uden for hjemmet, kan det sociale udvalg afkræve forældremyndighedens indehaver betaling til hel eller delvis dækning af hjælpen. Betalingen fastsættes under hensyn til den betalingspligtiges arbejdsmuligheder, hjælpens omfang og andre omstændigheder, der egner sig til at blive taget i betragtning.“

3. I § 26, stk. 2, udgår sidste punktum.

4. I § 28, stk. 2, udgår 3.-6. punktum.

5. § 30, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. Når ganske særlige omstændigheder taler derfor, kan det sociale udvalg med samtykke af de i stk. 1 nævnte myndigheder undlade at kræve betaling. Sådant samtykke kan kun gives for 1 år ad gangen.“

6. § 31, stk. 1, affattes således:

„Det sociale udvalgs afgørelser kan indbringes for amtmanden inden 14 dage, efter at genparten af resolutionen er modtaget.“

7. § 31, stk. 2, affattes således:

„Stk. 2. Amtmandens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.“

8. § 46, stk. 1, affattes således:

„Ved afgørelsen af, hvor meget der i det enkelte tilfælde kan ydes som hjælp til underhold i form af pengehjælp eller naturalier, skal det sociale udvalg iagttage, at hjælpen ikke må overstige et beløb, der svarer til 85 pct. af, hvad der i den pågældende periode kunne være ydet i henhold til lov om invalide- og folkepension, § 3, stk. 1. I trangstilfælde af kortere varighed kan der herudover ydes et beløb på indtil 85 pct. af det i den nævnte lovs § 4, stk. 8 omhandlede pensionstillæg, bortset fra det beløb, der svarer til bidrag til sygekassen. Til hjælpen kan ydes et tillæg for hvert barn svarende til børnetillægget i henhold til lovens § 4, stk. 4.“

9. § 70, stk. 2, affattes således:

„For ophold på statens institutioner for sindslidende og på tilsvarende kommunale og private institutioner fastsættes betalingstakster af indenrigsministeren. Med hensyn til betaling for de øvrige i stk. 1 omhandlede foranstaltninger gælder for personer over 60 år de i lov nr. 114 af 15. april 1964 om omsorgen for invalidepensionister og folkepensionister §§ 11-13 fastsatte regler om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder, og om indbetaling af egne indtægter. Indbetalingen kan dog ikke overstige et af socialministeren fastsat beløb. Ved fastsættelsen af dette beløb skal der tages hensyn til statens gennemsnitlige udgift ved forsørgelsen. De i 2. og 3. punktum anførte regler kommer til anvendelse efter udløbet af den 6. måned efter indlæggelsesmåneden, og ved gentagne ophold

under særforborg anvendes reglerne først, når den samlede opholdstid ud over indlæggelsesmånederne er 6 måneder regnet fra 1½ år forud for indlæggelsen. Socialministeren fastsætter regler vedrørende betaling for udenlandske statsborgeres ophold på særforborgsinstitutioner m. v., bortset fra hospitaler for sindslidende. Socialministeren bemyndiges ligeledes til at fastsætte regler om, i hvilke tilfælde personer under 60 år, der opbeholder en ikke uvæsentlig lønindtægt, medens de er under særforborg, bortset fra institutioner for sindslidende, skal betale for forsorgen.“

10. § 70, stk. 3, affattes således:

„Udgifterne ved de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger afholdes i øvrigt af statskassen, for de i stk. 2, 1. punktum, omhandlede kommunale institutioner dog kun efter en af indenrigsministeren efter forhandling med finansudvalget fastsat lavere refusionstakst.“

11. I § 80, stk. 1, nr. 3), udgår ordene: „eller offentlig myndighed“.

12. I § 80 udgår stk. 2.

13. I § 92, nr. 1), udgår ordene: „stk. 1“.

14. I § 92, nr. 2), udgår ordene: „stk. 1“.

15. I § 92, nr. 3), udgår ordene: „eller offentlig myndighed“ samt ordene: „stk. 1“ og „eller myndighed“.

16. I § 113, nr. 1, udgår ordet: „opdragelsseshjem“ og i stedet indsættes ordene: „børne- og ungdomshjem“. Endvidere udgår i nr. 2 i begyndelsen og slutningen af bestemmelsen ordet: „sindssygehospital“, og i stedet indsættes: „hospital for sindslidende“.

17. § 125, 1. punktum udgår og i stedet indsættes følgende: „Kommunernes regnskaber over de sociale udgifter undergives en efterfølgende kritisk revision, der foretages af amtmændene. For Københavns og Frederiksberg kommuner bestemmer socialministeren, hvorvidt disse kommuners regnskaber skal undergives en sådan revision. Socialministeren fører tilsyn med forvaltningen, herunder med regnskabsafleggelsen og revisionen i samtlige kommuner.“

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1965.

Bemærkninger til lovforslaget.

De foreslåede ændringer står i forbindelse med den nye lov nr. 193 af 4. juni 1964 om børne- og ungdomsforsorg (nr. 2 og 4-7 og 16 delvis) og lov nr. 195 af samme dato om ændring i lov om invalide- og folkepension (nr. 8). Endvidere foreslås det, at staten som hovedregel afholder udgiften ved særforborgen i henhold til lovens § 70 (nr. 1, 3, 9 og 10). Endelig foreslås der en ændring af forsorgslovens bestemmelser om adgang til udbetaling af bidrag (nr. 11-15), yderligere en redaktionel ændring i § 113 (nr. 16 delvis) og en ændring af bestemmelsen om den kritiske revision af socialregnskaberne (nr. 17).

Om de enkelte forslag bemærkes følgende:

Til § 1.

Ad 1.

Ændringen er en følge af, at staten overtager udgifterne ved særforborgen.

Ad 2.

Efter den nugældende ordning træffes afgørelserne vedrørende betaling for børne- og ungdomsforsorg af de sociale udvalg, og anke over udvalgenes afgørelser rettes til amterne, alt i overensstemmelse med reglerne i forsorgslovens kapitel IV A. I lov nr. 193 af 4. juni 1964 om børne- og ungdomsforsorg, der træder i kraft den 1. april 1965, er der imidlertid i kapitel 14 optaget særlige bestemmelser om betalingen for børne- og ungdomsforsorg, idet betalingsspørgsmålet har en direkte forbindelse med spørgsmålet om hele forborgens etablering og gennemførelse. Herefter skal afgørelserne om betaling træffes af børneværnet, og anke over afgørelserne rettes med en enkelt undtagelse til landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg. De foreslåede ændringer i §§ 26, stk. 1, 28, 30 og 31 er alle en følge af, at de heri indeholdte regler med hensyn til betaling for børne- og ungdomsforsorg

ikke længere vil have selvstændig betydning og derfor kan udgå af loven. Bestemmelsen i § 26, stk. 1, i den nye affattelse vil herefter få et stærkt begrænset anvendelsesområde, idet den i hovedsagen kun vil kunne finde anvendelse, når et barn for det offentliges regning undergives et langvarigt hospitalsophold.

Ad 3.

Der henvises til bemærkningerne ad 1.

Ad 4-7.

Der henvises til bemærkningerne ad 2.

Ad 8.

Ved lov af 4. juni 1964 er der for folkepensionister fra 1. april 1965 fastsat bestemmelser om et pensionstillæg, bestående af et kontant beløb som tillæg til pensionen samt af et beløb svarende til medlemsbidrag i gruppe A. i den stedlige sygekasse. Det foreslås, at § 46 ændres således, at et beløb svarende til pensionstillægget bortset fra medlemsbidraget til sygekasse i trangstilfælde af kortere varighed tillægges det grundbeløb, af hvilket størrelsen af hjælpen beregnes.

Ad 9-10.

Ved forsorsloven af 31. maj 1961 blev ophold under særforborg for patienter under 18 år gjort vederlagsfrit. For personer over 18 år afholdes udgiften i trangstilfælde af staten, dog at der kan pålægges patienten eller dennes eventuelle forsørger betaling til delvis dækning af udgifterne. Oppebærer en patient invalide- eller folkepension, afregnes efter indlæggelsesmåneden og den derpå følgende måned pensionen i den udstrækning, pensionen ikke tillades udbetalt til dækning af den pågældendes forsørgerpligter m. v. Herudover afkræves der ikke pensionister nogen betaling for særforborgsophold, med mindre pensionen udgør et mindre beløb end opholdstaksten, der i almindelighed andrager 10 kr. pr. dag.

Ved lov nr. 195 af 4. juni 1964, der træder i kraft den 1. april 1965, er de hidtidige afregningsregler blevet ophævet og afløst af nye bestemmelser, hvorefter invalide- eller folkepension efter optagelse på særforborgsinstitution m. v. udbetales i indtil 6 måneder ud over indlæggelsesmåneden og derefter bortfalder for den resterende opholdstid. Tilsvarende regler vil fremtidig gælde for personer, der oppebærer enkepension, jfr. lov nr. 194 af 4. juni 1964 om ændring i lov om pension og hjælp til enker m. fl.

Ved ophold under sindssyge-, epileptiker- og vanføreforsorg har vedkommende sygekasse betalingspligt for medlemmer, der er undergivet sygebehandling. Denne betalingspligt er tidsmæssigt begrænset til højst 26 uger efter optagelse, for invalide- og folkepensionister dog kun indtil det tidspunkt, hvor pensionsafregning skal ske. Sygekassens betaling udgør i almindelighed 5 kr. pr. dag.

I forbindelse med de ændrede regler om særforborgspatienters adgang til at oppebære pension har man fundet anledning til at tage hele spørgsmålet om betalingsforholdene vedrørende særforborgen op til overvejelse. Man er herved nået til det resultat, at det principielt vil være at foretrække, at særforborgen gøres til en gratis ydelse. Man har dog været opmærksom på, at særlige forhold gør sig gældende for så vidt angår sindssygeforborgen på grund af patienternes gennemgående mere kortvarige ophold på hospitalerne for sindslidende og denne forborgsgrens deraf følgende lighed med det almindelige hospitalsvæsen.

Med hensyn til sindssygeforborgen, der i øvrigt i alt væsentligt administreres af indenrigsministeriet, har man derfor ment at måtte fastholde principperne for den hidtil gældende betalingsordning. Der skal derfor fortsat fastsættes takster for patienternes betaling.

Hvad angår de øvrige forborgsgrene, der administreres under socialministeriet, foreslås det derimod, at forborgen principielt gøres gratis.

En nærmere undersøgelse af de indtægter, som — bortset fra pensionsafregning — i finansåret 1963-64 er indgået som betaling for den under socialministeriet hørende særforborg, viser et samlet beløb på 1,6 mill. kr. Heraf hidrører ca. 0,8 mill. kr. fra sygekasserne, fordelt med ca. 0,7 mill. kr. vedrørende vanføre og ca. 0,1 mill. kr. vedrørende epileptikere, medens i alt ca. 0,8 mill. kr. er indgået fra personer, der udreder den takstmæssige betaling, heraf ca. 0,17 mill. kr. som særlig betaling for enestueophold på institutioner for vanføre. Det samlede beløb, indbetalt i henhold til betalingsresolution, udgør kun ca. 40.000 kr.

De direkte indtægter for statskassen svarer således kun til ca. ½ pct. af statens samlede udgifter ved driften af de under socialministeriet hørende særforborgsinstitutioner, der i 1963-64 i alt androg ca. 300 mill. kr.

Hertil kommer, at et betalingsystem indebærer meget betydelige administrative ulemper for kommunerne, amterne, særforborgsinstitutionerne og sygekasserne i form af stillingtagen til transforholdene for den enkelte særforborgspatient, afgivelse af indberetninger om optagelse og udskriv-

ning, beregning og afregning af indgåede betalinger m. v.

På denne baggrund er det regeringens opfattelse, at de finansielle fordele ved at bevare et betalings-system inden for særfor sorgen, bortset fra sinds-sygeforsorgen, ikke står i forhold til ulemperne herved. En ophævelse af betalingsforpligtelsen forekommer endvidere at være en naturlig videre-førelse af den allerede gennemførte betalings-frihed for personer under 18 år og at harmonere med udviklingen inden for særfor sorgen, der har fremkaldt en glidende overgang til revaliderings-området, hvor bistand til erhvervs mæssig revalide-ring ydes uden vederlag.

Det synes dog rimeligt, at ordningen kun gælder for personer under 60 år, idet personer over den alder naturligt kan sidestilles med personer, der optages på alderdomshjem og plejehjem. Det foreslås derfor, at der for denne gruppe af personer indføres samme betalingsregler, som i henhold til lov af 15. april 1964 om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister gælder for disse pensionisters ophold på alderdomshjem og plejehjem. Det er dog foreslået, at betalingsreglerne først kommer til anvendelse efter udløbet af den 6. måned efter indlæggelsesmåneden.

Efter forslaget skal der endvidere kunne kræves betaling for udlændinge under særfor sorg. Udlændinge vil dog i kraft af en konvention kunne være ligestillet med en dansk statsborger.

Endelig foreslås det, at der for personer, som har en sådan arbejdsevne, at de er i stand til at tjene en ikke uvæsentlig løn, men som af hensyn til, at de har behov for en personlig støtte, bør være under særfor sorg, kan fastsættes bestemmelser om, at de skal betale for udgifterne ved for sorgen.

For yderligere at forenkle administrationen vil udgifterne til behandling af sindslidende — der, uanset at sindssygevæsenet henhører under inden-rigsministeriet, hidtil har været afholdt dels over socialministeriets, dels over indenrigsministeriets budget — i fremtiden på statslige og tilsvarende private og kommunale institutioner for sindslidende blive afholdt over indenrigsministeriets budget.

Ved fastsættelsen af taksten for statskassens refusion til kommunale institutioner for sindslidende skal der tages hensyn til driftsudgifterne ved stats-hospitalerne. Der er derimod ikke tilsigtet nogen

ændring i refusionsmæssig henseende med hensyn til andre psykiatriske afdelinger inden for det al-mindelige sygehuvsvæsen.

Ad 11.

Da adgangen til udbetaling af bidrag i første række er hjemlet af hensyn til barnets forsørger, og da udbetaling til en offentlig myndighed, der udøver for sorgen for et barn, alene vil have refu-sionsmæssig betydning, foreslås det med henblik på at opnå en administrativ forenkling at ændre reglerne således, at udbetaling af bidrag ikke sker til offentlige myndigheder.

Ad 12.

Da mødrehjælpsinstitutionernes udgifter — lige-som udgifterne til børnebidragene — afholdes af statskassen, er begrundelsen for at udbetale bidra-gene til disse institutioner bortfaldet.

Ad 13-15.

Ændringerne, der er redaktionelle, er en følge af de under nr. 11 og 12 nævnte ændringer.

Ad 16.

Ændringen i § 113, nr. 1, er en følge af de nu i loven om børne- og ungdomsforsorg anvendte benævnelser, og ændringen i nr. 2 er en følge af den nu i lovgivningen benyttede terminologi ved-rørende hospitaler for sindslidende.

Ad 17.

Efter forsorslovens § 125 påhviler der social-ministeren pligt til at lade foretage efterfølgende kritisk revision af Københavns og Frederiksberg kommuners sociale regnskaber. Revisionen er hid-til blevet foretaget på stedet ved dertil af mini-steriet udpegede tjenestemænd, der har udøvet revisionen ved foretagelse af stikprøver. Der har, bl. a. i administrationsudvalget, været rejst spørgs-mål om nødvendigheden af den nævnte revision i de to kommuner, der i øvrigt selv råder over et vel udbygget revisionsvæsen. For at åbne mulighed for efter omstændighederne at lade den pågældende revision bortfalde foreslås det, at bestemmelsen affattes således, at det overlades til socialministe-ren at træffe afgørelse om, hvorvidt og eventuelt i hvilket omfang der vil være at foretage efterføl-gende kritisk revision i de to kommuner.